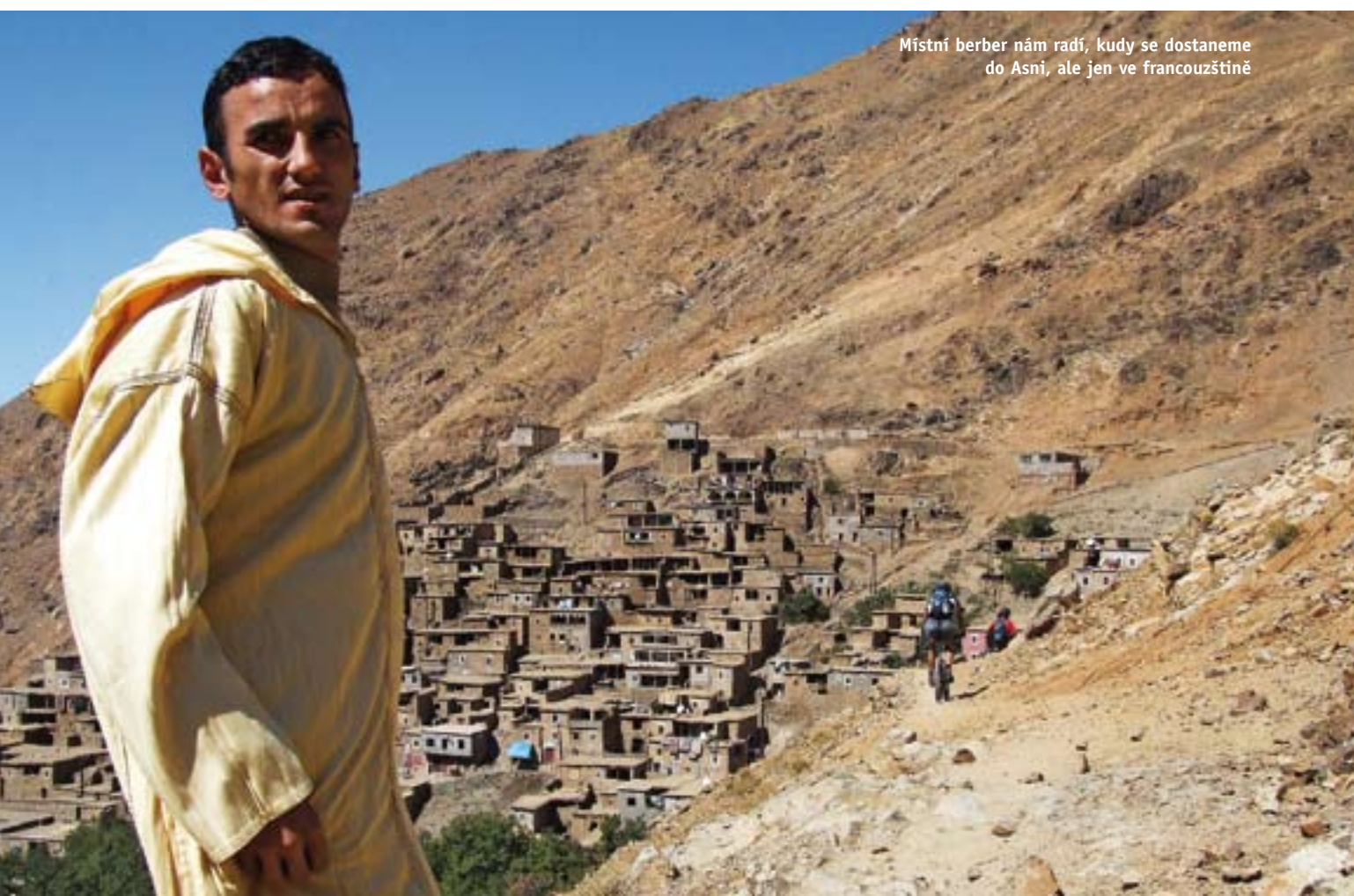


NEOBVYKLÝ TROJBOJ SIERRA NEVADA – MAROKO – LAGO DI GARDA



Rudozem – nezvyklý podklad v prudkém stoupání a následném stoupání do Asni



Místní berber nám radí, kudy se dostaneme do Asni, ale jen ve francouzštině



8000 km autem – výprava začíná



Těsně nad hranicí 3000 metrů se z široké šotolinové cesty stává řádná terénní dobrotá

EXPEDIČNÍ VÝPRAVA DO MAROKA Utržený z řetězu

CESTU NA SEVER AFRIKY BEZ CESTOVKY BYCH PŘIROVNAL K SESKOKU PADÁKEM BEZ INSTRUKTORA. TEN ZÁSADNÍ ROZDÍL PROTI PLACENÉMU VÝLETU JE V POCITU ZODPOVĚDNOSTI ZA ZDÁRNÝ PRŮBĚH A V SÍLE ZÁŽITKU. PRO NI JSME TAM PRO JISTOTU NAVÍC VYRAZILI PO VLASTNÍ OSE, AUTEM S PŘÍVĚSEM, OSM TISÍC KILOMETRŮ VE ČTYŘECH.

Každý ze zúčastněných je při takové akci svým způsobem nenahraditelný, zodpovědný nejen sám za sebe, proto je dobré obklopit se kamarády, jimž plně důvěřujeme. Starý Seat Ibiza zvaný Brumhilda s vozíkem s doporučenou maximální rychlostí do 25 km/h byl po nutném vyložení nepotřebných věcí (a snad i některých součástí) připravený. Osm tisíc kilometrů dlouhá jízda Evropou do Maroka a zpět je dlouhá. Proto jsme si při pouti tam zpestřili jednu bikovou etapou ve Španělsku v pohoří Sierra Nevada a cestou zpět italskou tutovkou na Gardě. Proto se nezdržovat a odjezd!

VIVA LA SIERRA AMIGOS!

Naše první zastávka, jihošpanělské pohoří Sierra Nevada, mimochodem třetí nejvyšší v Evropě po Kavkazu a Alpách, je oblast bikům vcelku nezasvěcená, přitom úplně nezaslouženě. Vždyť kdo by nechtěl překročit hranici tři tisíc metrů v sedle anebo padat



Lago jako na dlani



Vrcholovka

Nejvyšší vrch kontinentálního Španělska – Mulhacén s 3479 metry nad mořem

dolů prudkými a kamenitými singly? Neznám nikoho takového.

Startovní čára naší relaxační etapy na cestě do Maroka je načrtnuta v horské vesničce Bubión, nalepené na spodním svahu nejvyšší španělské hory Mulhacén. Od moře se k ní dostaneme nefrekventovanou prudkou cestou z nuly do nadmořské výšky 1640 m. Počasí nemůže být lepší. Z vozíku vykládáme poprvé stroje a trvá to nějak dlouho – snad postupně chytíme švih.

Prvotní plán dostat se v sedle do 3479 metrů krotí správce „plynulou“ angličtinou – ukáže na biky a zavrtí hlavou.

Zadky rozsezené z dlouhých hodin v autě zažijí středověk, o tom není pochyb, do kopce to bude štreka jak se patří. Ze začátku technicky nic náročného, serpentina za serpentinou otvírá horská panoramata. Široko daleko ani duše, a tak nerušeně stoupáme ke vstupu do národního parku. Prvotní plán dostat se v sedle do 3479 metrů krotí správce „plynulou“ angličtinou – ukáže na biky a zavrtí hlavou. Tady si asi berou příklad od nás, ze Slovenska. No nic, štěrková cesta vede na mapě pod vrchol Mulhacénu a potom se uvidí.

Kdo nezažil odfláknutou aklimatizaci, nebude věřit, ale nedostatek kyslíku má obrovský vliv na fyzičku. Tři a půl tisíce v podstatě není nic extra, ale takovéto převýšení jsme si naložili za pár hodin po příjezdu (spali jsme u moře). Vzdát tento technicky nenáročný trail by asi bylo vykoupením. Okolo hranice tři tisíc metrů už nemůžeme, ležíme na kamenech. Přestávka trochu pomáhá, jedeme dál, GPS nás táhne doprava. Najednou překvapivě stojíme pod Mulhacénem. Zespodu vypadá nižší než kopec nalevo, což je tím pádem Veleta. V tretrách vyrážíme posledních pět set výškových metrů na vrchol. Na biku to bylo ještě dobré, teď zakopáváme a co chvíli poleháváme. Tři ze

čtyř připomínají potácející se zombíky. Padá legendární věta: „Pošlete mě domů mrtvého esemeskou.“ Někdy potěší, že člověk není v koncích sám. O nadšení nemůže být řeč.

Vrcholová fotka a otočka k zamknutým bikům nad cestou. Dole je to brnkačka, jen po nasednutí to nijak přesně neřadí a nebrzdí. Pár kritických situací sotva ustojím a kromě rozseknutého pláště to jde dolů jako po másle. Klesající výška je správný lék a nálada graduje. V pásmu národního parku

je více senderos – to jsou turistické chodníky jak vystřižené z trailové učebnice, ale jsou zakázané. V duchu závidím tomu, kdo to stříhne doleva od správcovské budovy. My slušní bikeři (kdyby tam nestál strážný a neviděl náš úmysl, zásady a zákazy by ale možná šly stranou) si chvíli počkáme na velké finále. Několik zákrut se dá vylepšit svážnicí, ale nad Bubiónem oči na stopky – červená značka na stromě signalizuje nirvánu de la senderos amigos.

Kdo neovládá pilotáž v terénu plném kamení, prudkých a strmých zákrut, tu není vítaný (hlavně se základní zdravotní pojistkou

bez rizikových sportů). My ostatní jsme jak toreadoři v aréně a v ostrých vracečkách se vyhýbáme, jako bychom ujížděli před rozběsněným býkem. Místní Corrida je dokonalým trialem, brzdy – rozběh – práce s těžiskem a dokola. Bože, děkuji, že si dal lidem ten nápad posvářet pár trubek a doplnit je koly. Odměna, lahůdka – jakkoliv to nazvete, nikdy to nebude zcela a přesně popsané, je nutné to zažít na vlastní kůži. Celoodpružený a dobře brzdící bike pak dodá Bubiónským chodníkům správný štiplavý šmak.

Podobných singlů je tu kupa. Zůstat tu na tři dny čistého ježdění je ideál, my nemáme času nazbyt, proto za tmy balíme a na rychlo uvaříme. Naplnění dávkou dokonalého ježdění uběhly dva dny další jízdy do marockého pohoří Atlas rychleji.

BONŽŮR, VYSOKÝ ATLASE

Popisovat dopravní situaci v marockých městech se nedá, možná pomůže přirovnat ji k nějaké akční filmové naháněčce. Pevnější nervy mají přednost před semaforem a značky jsou ignorovány s mimořádným nadhledem. Pokud vede dálnice, nic ale nepřipomíná Afriku a globalizace ukusuje tradice i zde. Malá naděje zůstává pro hory. Horská vesnička Imlil je zahalena ve tmě a ubytování bez problémů vyřešíme přespáním na zahradě hostelu. Dnes je tu mimořádně rušno,

běží se ultramaraton po okolních kopcích. Ve spánku párkrát zaslechnu ovace při doběhnutí každého borce. Klobouk dolů, běžet na 4165 metrů vysoký kopec Jbel Toubkal a potom dolů do údolí a nazpátek do Imlilu znamená absolvovat 125 kilometrů. Neuvěřitelné. Lidské hranice jsou asi bez hranic.

Je říjen, po Španělsku znovu ideální počasí na krátké rukávy. S velkým očekáváním kroutím první kilometry prudce do sedla tiziní Tamatert. Donedávna to byla prašná cesta, ale příliv kapitálu z turizmu dovozuje asfaltovat i vysokohorské sedla – toto konkrétně ve výšce lehce přes 2300 metrů. Oproti plánované trase zkracujeme záhyb

konce doliny a hladoví po terénu se střemhlav vrháme na prudký singl padající k řece. Výhled do doliny je impozantní, prudké svahy načervenalých třítisícovek (za zády máme na mapě nepojmenovanou, vysokou 3875 m) kontrastují se zelení v říčním korytu a symbolizují barvy marocké vlajky (hodně červené barvy a sem tam nějaká ta zelená hvězdička). Odvaha je tu krocena rozumem – v ostrých zákrutách se naskytne pohled do útrobu doliny tak tři sta výškových metrů dolů. Navíc kamenitá suť pod pláští ustřeľuje už při lehkém ťuknutí na přední brzdu. Zadek se posunout dále nedá, i tak to sotva stačí.

Neznalí jízdy v terénu se možná diví, jak může být biker unavený cestou z kopce, ale jak vysvětlit někomu, že každý metr je boj? Vcelku jsem potěšený, když se napojíme na prašnou cestu. Na program dne přichází rychlost a drift do zatáček. To nejlepší odkrývá Atlas až nyní. Nic netušící jsme vhozeni na trail do vesničky Tinerhourine. Klikatý a prudký singl zapletený mezi hliněnými chatrčemi zpestřují kanálky na odvod vody a atmosféru koření překvapení Berbeři a jejich nás povzbuzující ratolestmi. Procitám do úplně jiného světa, až tunel pod domkem a klopinka ve stínu stromů ukončují nezvyklý zážitek. Jsme na spodku doliny a i kdyby



Šíkana nad údolím

foto a video na www.iVelo.cz

Na našich webových stránkách si můžete prohlédnout i stáhnout **půlhodinové video** o putování slovenské čtveřice do Maroka (španělský trail), Marokem i z Maroka (trail na Lago di Garda). Na stejném místě pak nechybí ani **spousta fotografií**, které se do časopisu nevešly.

www.iVelo.cz – více pro vás!



FAKTA

Atlas je nejvyšší pohoří severní Afriky díky 4165 metrů vysokému Jbel Toubkalu. Přibližná délka pohoří je 2400 km a rozkládá se na území států Maroko, Alžírsko a Tunisko. Vznikl při, velmi laicky řečeno, srážce kontinentů Evropy a Afriky. Atlas odděluje Středozemní moře a Atlantik od Sahary. Pro nás je nejzajímavější vápencový Vysoký Atlas východně od známého města Marakeš.

Sierra Nevada je suché pohoří na jihu Španělska v regionu Andalusie. Horní části jsou vyhlášeny za národní park a rezervace UNESCO. Nejvyšší vrchol Mulhacén je zároveň s 3479 metry nejvyšším kopcem v evropské části Španělska. (Pozor, pod španělskou správou patří Tenerife v souostroví Kanárských ostrovů, jemuž dominuje sopka Pico del Taide s 3718 m.) Sierra Nevada v překladu znamená sněžné hory. Lenivcům stačí autem vyjet na parkoviště pod vrch Veleta a dojít za pár minut k jeho 3393 m vysokému vrcholu.

Gardské jezero

leží v Itálii, přesněji jižně pod Alpami. Nadmořská výška je pouze 65 m. Jezero má rozlohu 370 km² s maximální hloubkou 346 m. Délka je téměř 52 km a na nejširším místě je široké 17 km. Je ledovcového původu a odpočívá v náruči dvoutisícovek, například popisovaného Monte Altissima nebo Balda. Nejznámější města na jeho břehu jsou pro bikera pravděpodobně Riva del Garda a Torbole. Převládá tu středomořské podnebí zásluhou teplého větru (tzv. Ora).



Vzadu je vidět terénní cesta do města Asni, spojnice s civilizací pro místní

do konce cesty nebyla jediná dobrá túra, tak tato to všechno vynahradí. Neskutečné.

Svrchu se zdálo vrácení k původní cestě jednodušší, ale ve spleti cestíček na druhém břehu ležící osadě Ikkiss to vytlačíme kolmo k cestě prudkým svahem. Není to však nic strašného a jedná se o pár desítek metrů sutinami. Teorie říká, že když jsme ve výšce kousek pod dva tisíce metrů a nejnižší bod dnes čeká v tisíci a dvě stě metrech, bude to lahoda. Jenže zdání klame a několik prudkých stoupání nemile překvapí naivního cyklistu i na severu Afriky. Aspoň že se to děje v nádherné scénérii Vysokého Atlasu.

Prašná cesta připomíná horskou dráhu, dlouhý a klikatý sjezd střídají prudké výšlapy nad terasovité dno řeky až k mostu, kde se dolina otevírá. Jedno stoupání připomíná svojí ostře červenou hlinou povrch Marsu. Pohádce je konec pár kilometrů před Asni. Opět se civilizace šplhá výš do hor a z prašné a terénní zajímavé cesty se díky budování infrastruktury stane zanedlouho asfaltka. Možná následující jaro bude dokončená a tato trasa zůstane už jen v říši vzpomínek. Z Asni se vrátíme do Imlilu zpět k autu. Znamená to sedmnáct kilometrů jemného stoupání s převýšením asi pět set metrů.

Večerní porada bílých tvář s neodmyslitelnou dezinfekční štamprlí přinesla nápad

na následující túru k chatě pod Jbel Toubkalem. Plán je to smělý a nadmořská výška přibližně 3200 metrů nenechá nikoho na pochybách. Ráno je počasí nad očekávání krásné (večer se zatáhlo). Nohy jsou ztuhlé a prudké stoupání do osady s anglickým názvem Around nechce povolit, až v sedle před vesnicí zmoudří – ale zázrak se nekoná. Cestu zkřížilo řečiště plné oblých balvanů a my tlačíme i po rovině. Trpkou příchuť porážky ochutnáme o kousek dál v prudkém stoupání, v žádném případě ne vyjetelném.

Otvíráme mapu a mikroskopickým pohledem studujeme vrstevnice. Chlapi, tímto směrem to nebude k lepšímu. Vzpomínám si na kámošova slova: „Pali, nahoru by to neměl být žádný problém, jen na pár místech budeš tlačit.“ Proč jen všemu uvěřím! No nic, ze strany Imlilu je to nemožné a jediná šance se jeví ze západní strany pohoří, ale bez záruky. Že všechno špatné musí mít i nějaké pozitiva, se potvrzuje kousek za Aroundem. Doprava z cesty prudce do svahu padá singl, který v mém dosavadním životě, pokud se dobře pamatuji, nemá konkurenci. Kdo nabere odvalu, bude odměněn hravými pasážemi, vícero schodišti, balancováním v pomalé rychlosti, ale také slalomem mezi výkaly mul, bobky koz a co já vím jakých domácích mazlíčků na marocký způsob ještě. Skandování děcek dodá

odvahu v těžších místech – přece bych před nimi nesesedl. Po dvou kilometrech přijíždím do Imlilu k autu nadšený. Jel sem to bohužel sám, a proto si nemám s kým povyprávět o dnešním zážitku. Ale jedna dezinfekční to srovná a všechno je v pořádku.

MONTE ZALAGH

Pomyslným pupkem Maroka je bez debaty starobylé město Fěš. Jako každá větší aglomerace je sedmdesát procent smradlavá periferie a hora nevkusného betonu. Ten zbytek už za návštěvu stojí, ale až po výšlapu na skoro 900 metrů vysoký Monte Zalagh, tyčící se severně nad městem. Tvar kopce je solidně strmý a netuším, kudy povede výstupová cesta. Půlhodinu trvá, než se proplete přeplněnými cestami města k začátku stoupání za hypermarketem Marianne (i tu je to už běžné). Prašné cesty mezi olivovými háji a poli jednou stoupají, později padneme dolů, abychom se zas hrabali nahoru. Proti Vysokému Atlasu je to však slabý odvar, ten nastavil latku příliš vysoko, tahle trasa nevybočuje z průměru.

Konečně se dostáváme pod Zalagh. Prudké stoupání kamenitou cestou zpoza hory konečně připomíná pravý důvod, proč jsme tady. Výškoměr nabírá metry jako já prach do úst. Ještě pár serpentín k vrcholu porostlému borovicovým hájem. Místo pro



Takhle to zůstane zafixované v paměti: mula s nákladem a vylitý vodopád po dešti na výstupový chodník – trail na africký způsob

romantiky jak vyšitě, tady muselo být zplazeno každé druhé dítě z Fěšu. Výhled do proschnuté krajiny konečně dodává dnešní práci punc kvality.

Dolů po hřebeni to vypadá na pořádný bigbít. Radost z dokonalého sjezdu si pokazíme jen my sami, pokud nedokážeme trefit na singl, který jsme stáhli z internetu. GPS ukazuje jen pár metrů vedle, ale nikdo nedokáže rozpoznat jakýkoliv chodník klesající dolů. Když to nejde po dobrém, půjde to po zlém – varianta přímo za nosem pod sedlo se širší cestou. Morálka klesá s výš-



Kdo neovládá pilotáž v terénu plném kamení, prudkých a strmých zákrut, tu není vítaný (hlavně se základní zdravotní pojistkou bez rizikových sportů). My ostatní jsme jak toreadoři v aréně a v ostrých vracečkách se vyhýbáme, jako bychom ujížděli před rozběsněným býkem.

kou a na několika místech radši přenášíme. Ve správný moment dostávám defekt na bodlácích. Nervy jsou na pochodu, vytáhnu náhradní duši a div se, světe, ta je také děravá. Mé výrazy nejsou zveřejnitelné, mladí rapeři by jistě měli vulgarismů na dvě alba. Vytáhnou lepení, dám to do pořádku a hybaj dolů řádným kamenným svahem. Mladíci čekají dole a já vysvětluji svoji blbost a nepřipravenost – já, starý pes...

Zpod sedla mezi dvěma skalními věžemi je to po prašné cestě klasika zpestřená jedním delším singlem. Kdo má nervy na otravné prodavače a děti, Féš a jeho historickou Medinu s nepřehledným bludištěm uliček, neodejde. Celkově bych tuto trasu nehodnotil příliš vysoko a s odstupem času bych raději volil něco v srdci Atlasu.

LAGO DI GARDA MORTALLE

Jakékoliv slovo o Lagu už bylo napsané tisíckrát a opakovat se je zbytečné. Evropská stálice na severu Itálie diktuje trendy a nastavuje latku ježdění už dlouhé roky. Fantastická panoramata a krásné sytě modré jezero přivádějí do transu i otrlé, podobně jako bikery množství cest a horských chodníků zařezaných ve svazích dvoutisícovek. Otázkou je, jestli je Lago tak dobré jako Atlas nebo Sierra Nevada. K porovnání vy-

bírám vzorek Monte Altissimo s nadmořskou výškou 2079 m.

V Torbole, což je městečko na severním cípu jezera, rozkládáme v kempu spacáky. Kromě nás tu je jen invaze Němců. Kdeže jsou africké teploty, z rána je tu slabounce nad nulou, a tak klepeme kosu ještě při výšlapu. Dnes to bude fuška bez servítek. Od prvního zacvaknutí je asfaltka nekompromisní a servíruje pořádnou porci serpentinu. Když to jednoduše spočítám, vychází mi dva tisíce metrů převýšení na vrchol (Torbole je 65 m nad mořem a Mt. Altissimo 2079 m). Foťák mě zachraňuje před hanbou – v momentě, kdy už nemůžu, fotím.

Cesta se stále klikatí po západním svahu a teplota (spíše zimota) v permanentním stínu neposkočí ani o stupeň. Nohy mám na kost zmrzlé a musím na chvíli tlačit, to samé zažívají další dva. Mírná procházka dopumpuje krev a nálada stoupá jak výškové metry. V tisíci třech stech metrech začíná štěrková cesta a později terén. Na více místech je třeba tlačit přes kamenité pasáže a samotný závěr pod chatou je na tlačení komplet. Dolů to bude rachot, o tom není pochyb. Samotný vrchol Altissima je plochá louka s nedozírným výhledem. Krásné počasí umocňuje panorama skalních hřebenů okolo jezera.

Konec ale rozjímání, jde do tuhého. Sklon jak se sluší a patří a ostré balvany nedovolí vydechnout ani na vteřinu. Na některých místech mám naděláno v gatích a přenáším, je to však jen pár metrů. Původní výstupovou trasu ignorujeme a lomíme to na turistickou do Torbole. Kameny, kameny a ještě jednou kameny. Sklon některých pasáží budí respekt a zadkem lízám dezén kola. Rychlost je nepodstatná.

Unešení jízdou děláme první chybu. V plánu jsme měli napojení k trase číslo šest do Navéne a odtud asfaltkou asi dvanáct kilometrů zpět do kempu. Ale řekněte mi, kdo by sjel z takovéto parády? My bohužel ne – po pár kilometrech nemůžu udržet brzdy a rezervoár je dávno vyschlý, terén se ještě zhoršil a dobrou třetinu stezky se potácíme vedle biků. Jednoduše jsme se přecenili a určitě nebudeme první. S nefalšovanou radostí tak nabíháme na asfalt, konečně trochu pohodlí. Dole je to otázka pár minut. Je po šestnáctihodinové šichtě! Závěrečná štamprle a balíme.

Je doježděno. Za sebou máme pět výletů na kole (a několik pěších) a já neumím určit, který byl nejlepší. Překonání hranice 3000 metrů v Sierra Nevadě, nebo neskutečné panorama v Atlasu s famózními singly? Výběr neulehčí ani Monte Altissimo s těžkým náterem nahoru i dolů. Ale proč vlastně dělat závěry a násilím hledat vítěze, když všechno bylo mimořádné a každý si přišel na své? Když najdete čas, nějaké peníze a hlavně morálku a dobré kamarády na podobný výlet, ať je ten náš vaší inspirací.

Text a foto: Pavel Chrenčík